

SVĚTOVÁ UNIVERZITNÍ KONFERENCE V AUSTRALSKÉM PERTHU

URBANISTICKÉ PLÁNOVÁNÍ V DOBÁCH NEJISTOTY A RYCHLÉ TRANSFORMACE

Ve dnech 3. až 10. července se v australském Perthu konala prestižní 3. světová konference urbanistických škol – 2011 WPSC Congress of the World Planning Schools. Přes tisíc odborníků z celého světa diskutovalo o budoucnosti měst v době rychlých technických, společenských a ekonomických změn a hledalo řešení řady palčivých urbánních problémů. WPSC sdružuje školy urbanismu z Evropy, Severní a Jižní Ameriky, Asie, Afriky, Austrálie a Nového Zélandu. Cílem konference, kterou pořádala Curtin University v Perthu ve výstavním a kongresovém centru města, bylo vzájemné představení nejzajímavějších teorií a nejlepších praktik v oblasti urbanismu a pokroku výuky plánování s ohledem na potřeby doby. Vedoucím motivem konference proto byla „koncepte urbanismu a plánování v neisté a rychle se transformující budoucnosti“. Zdůraznila se nutnost rozhodování za podmínek nejistoty v souvislosti s akcelerujícími ekonomickými, sociálními a ekologickými změnami, kdy probíhá demografická revoluce, dochází ropa, přesouvají se místa ekonomických aktivit a dochází ke změnám klimatu.

Evropské školy urbanismu v této organizaci zastupuje AESOP – Association of European Schools of Planning. AESOP je síť špičkových evropských univerzit a výzkumných institucí v oblasti urbanismu, které provádějí výuku a výzkum v oblasti územního plánování, urbanismu, dopravního plánování, sídelních změn atd. Tato síť přispívá k rozvoji kvalitní výuky urbanismu a plánování a k podpoře výzkumu na tomto poli. Stimuluje vědecký výzkum, odborný dialog, expertní výměnu poznatků, umožňuje vzájemné studijní pobyty vědců i publikaci a propagaci výsledků výzkumu a osvědčených urbanistických zásahů i praktik. Tyto cíle jsou dosahovány intenzivní mezinárodní spoluprací a prezentovány na každoročních kongresech, kde univerzitní učitelé i výzkumníci prezentují a diskutují své výzkumy o globálních, evropských, regionálních i místních urbanistických projektech a debatují o výsledcích výzkumu, potřebách urba-

nistické praxe a zlepšení výuky územního plánování, urbanismu, dopravního plánování a dalších disciplín. Ke každému kongresu je přidružen PhD workshop a specifická jednání specializovaných zájmových a pracovních kolektivů i editorských skupin významných urbanistických časopisů.

Třetího ročníku akce, po WPSC v Šanghaji a Mexiku, se zúčastnilo přes 1 000 delegátů – zástupců 45 zemí, kromě zemí evropské sedmadvacitky také mimo jiné reprezentanti Izraele, Nového Zélandu, JAR, Islandu, Norska, Chorvatska, Ukrajiny, Maroka, Alžírsko, Tuniska a Nigeru.

Dopravní plánování a infrastruktura

V rámci světového kongresu WPSC je významná kontinuální práce tematické skupiny „Dopravní plánování a infrastruktura“, která pracuje pod vedením profesorky Angely Hull ze skotského Edinburgu a profesora Luca Bertolliniho, který pracuje na univerzitě v Amsterdamu. Dalšími významnými dopravními experty v této skupině jsou profesor Pantoleon D. Skayannis z řecké Soluně, profesorka Josefina Mundo z univerzity Simona Bolívara ve Venezuele a Paul Mees z Royal Melbourne Institute of Technology.

Vědecký program této tematické skupiny zahrnoval tyto oblasti:

1. Doprava, sociální koheze a ekonomický vývoj, nové trhy, doprava jako technická a politická doména.
2. Integrace urbanistického a dopravního plánování – multidisciplinarity, nástroje.
3. Integrace urbanistického a dopravního plánování – způsoby přístupu, regulační režimy, reformy.
4. Módy trvale udržitelné dopravy – příklady a zkušenosti.
5. Trvale udržitelná doprava – institucionální přístupy a témata, mezinárodní a interregionální doprava.
6. Urbánní dopravní megaprojekty – případové studie ve světovém srovnání.
7. Technologický pokrok v dopravě a infrastruktuře. Výzva urbánních dopravních megaprojektů.

8. Oblast humánních aspektů bezpečnosti dopravy v urbánním prostředí, doprava a rovnost občanů, sociální exkluze a inkluze.

Během kongresu byla vypracována nová agenda tematické skupiny „Dopravní plánování a politika“:

- Diskuse o budoucích oblastech výzkumu a o roli tematické skupiny
- Diskuse o diseminaci poznatků v odborných časopisech a textů na webových stránkách
- Důležitost mezinárodní kooperace pro evropské financování
- Oblasti výzkumu, možnosti financování a kooperace do budoucna
- Vybrané prezentace, jejich praktický dopad
- Vyřešení praktických institucionálních a právních záležitostí pro pokračování výzkumu v budoucnu

Důležitá témata v dopravním plánování jsou podobná ve světě a pro podobnost podmínek zejména v Evropě. Dopravní plánovači se zaměřují na kongesci, kvalitu vzduchu, bezpečnost, hluk, obyvatelnost atd. Ačkoli hlavní předmět a lokální okolnosti se různí, fundamentální struktury a řešení bývají často společné. Lokální řešení a tzv. case studies mohou poskytovat pro výzkumníky a politicky odpovědné osoby cenný pohled v celé Evropě. Územní plánování a dopravní politika byly důležitými body na této konferenci a podtrhovaly význam tématu v plánování obecně v následujících okruzích:

- Bezpečnost a bezpečnostní standardy
- Evropské dopravní plánování
- Interakce mezi technologií a chováním
- ITS, jako např. inteligentní přizpůsobení rychlosti
- Komparace lokálních a národních politik
- Měkké formy dopravy
- Mezinárodní dopravní plánování
- Nákladní doprava
- Nové dopravní systémy
- Role technologie v dopravním plánování
- Silniční design

- Témata pro spolupráci v rámci evropských projektů:
  - Veřejná doprava
  - Vztah územního plánování a dopravy

V diskusi bylo probíráno mnoho těchto rychle se vyvíjejících společných témat. Stalo se to předmětem pokračující diskuse mezi těmi, kteří mají inovativní nápady a programy a přitom by měli zájem participovat. V širším smyslu by

měla pracovní skupina přispět k vytvoření a zajištění sítě výzkumníků a vysokoškolských učitelů, kteří jsou zapojeni v oblastech dopravního plánování, dopravní politiky, infrastruktury a využití území. Tato síť je a bude využívána mnoha různými způsoby.

Tematická skupina zajišťuje participaci na výzkumných projektech: sdílení a diskusi výzkumných výsledků pro poznání toho, co participující v tomto oboru vyučují, pro započítání výzkum-

ných projektů se zapojením různých členů sítě, pro převzetí iniciativy v publikování výsledků výzkumu, pro komentáře k dopravně plánovacím experimentům, jakými jsou např. zpoplatnění silnic, změna dopravního chování, podpora ekologických módů dopravy, integrace urbanistického a dopravního plánování atd.

V příštím roce bude pořádán pouze evropský kongres AESOP, který zajistí univerzita v turecké Ankaře.

*doc. Ing. arch. PhDr. Karel Schmeidler, CSc.
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.*